

सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षाकरिता वृक्ष
लागवड आणि संगोपनासाठी निधी वितरित
करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: अवि. २०१९/प्र.क्र.७५/का.४
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ००९
तारीख: २७.०६.२०१९

वाचा -

वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. : अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.१ एप्रिल, २०१९.

प्रस्तावना -

दुष्काळ, पाण्याचे दुर्भिक्ष, पूर, अतिवृष्टी आणि इतर नैसर्गिक आपत्ती यावर उपाययोजना म्हणून मोठ्या प्रमाणावर वृक्ष लागवड करणे आवश्यक असल्याची बाब सर्व स्तरावर मान्य झालेली आहे. राज्यातील वनक्षेत्र २०% वरून ३३% पर्यंत नेण्यासाठी हरित महाराष्ट्र ही संकल्पना राबविण्यात येत आहे. त्या अंतर्गत ५० कोटी वृक्षारोपणाचा कार्यक्रम ३ वर्षांमध्ये राबविण्याचा राज्य शासनाने संकल्प केला आहे. वनक्षेत्रावर वृक्ष लागवडीसाठी मर्यादा येत असल्यामुळे वनेतर (Non Forest) क्षेत्रावर वृक्ष लागवडीसाठी मोठ्या प्रमाणात भर द्यावा लागणार आहे. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाने पुणे, नाशिक, कोकण, अमरावती, नागपूर विभाग आणि औरंगाबाद विभागातील जालना, परभणी, हिंगोली, बीड, उस्मानाबाद, नांदेड लातूर येथे वक्फ संस्था (मशीद, दरगाह, कब्रस्थान इ.) इत्यादी क्षेत्रावर मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड करण्यास वाव आहे. त्यानुषंगाने सन २०१९-२० मधील वृक्षारोपणासाठी संभाव्य स्थळे निश्चित करून त्यानुसार वृक्षारोपणासाठी लॅण्ड बँक तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

महसूल व वन विभागाच्या दि.२५.०७.२०१८ च्या शासन निर्णयानुसार वृक्ष लागवड व त्यानंतरचे संगोपन यासाठी ग्राम विकास विभागांतर्गत नवीन लेखाशीर्ष उघडण्यात आले आहे. या लेखाशीर्षाखाली सन २०१९-२० या वर्षासाठी वृक्ष लागवड आणि संगोपन यासाठी निधी उपलब्ध झाला असून सदर निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

सन २०१९ मधील ३३ कोटी वृक्ष लागवड कार्यक्रमाचे नियोजन, पूर्वतयारी, संभाव्य अडचणी, उपाययोजना याकरिता सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षाकरिता मागणी क्र. झेडई-१, २४०६ वनीकरण व वन्य जीवन ०४ वनीकरण व पर्यावरण विकास, १०१ राष्ट्रीय वनीकरण व पर्यावरण विकास कार्यक्रम, (००) (०१) शाश्वत विकास ध्येय (ध्येय १५ -जमिनीवरील सजीव) अंतर्गत वृक्ष लागवड आणि संगोपन (१०० % राज्य योजना) (कार्यक्रम) (२४०६ ए३३६) या लेखाशीर्षाखाली ०२- मजुरीकरिता रु.९५,००,०००/- (रुपये पंचाण्णव लाख मात्र) व “२१, पुरवठा व सामग्री” करिता रु.१,००,०००,००/- (रुपये एक कोटी मात्र) असा एकूण रु.१,९५,००,०००/- (रुपये एक कोटी पंचाण्णव लाख फक्त) इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेले आहे. सदर अनुदानामधून

माहे एप्रिल, २०१९ ते माहे जुलै, २०१९ या चार महिन्यांसाठी “०२ मजूरी ” या उद्दीष्टासाठी रु.७५,३२,०००/- (रुपये पंचाहत्तर लाख बत्तीस हजार मात्र) इतका निधी उपलब्ध करून दिला आहे.

२. सन २०१९ मधील वृक्ष लागवड कार्यक्रमाचे नियोजन, पूर्वतयारी आणि त्यानंतरचे संगोपन याकरिता महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ, औरंगाबाद या कार्यालयासाठी “०२ मजूरी ” या उद्दीष्टासाठी रु.७५,३२,०००/- (रुपये पंचाहत्तर लाख बत्तीस हजार मात्र) इतके अनुदान उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत.

३. मागच्या वर्षी लावलेल्या रोपांपैकी किती रोपे जिवंत आहेत याचा आढावा घेऊन तसेच २०१९ मध्ये किती रोपे लावण्याचे नियोजन आहे ते निश्चित करून त्यानंतर त्यांनी त्यांच्या अधिनस्त कार्यालयांना आवश्यकतेनुसार त्या निधीचे वाटप करावे.

४. सदर निधी वितरित करण्यासाठी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ, औरंगाबाद यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत असून त्यांनी वितरित करावयाच्या रकमा कोषागारातून काढून त्या संबंधितांना प्रदान करण्याची व्यवस्था करावी.

५. या शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेला निधी खालील अटी व शर्तीच्या अधीन आहे.

१) सदर निधी ज्या कारणासाठी मंजूर करण्यात आले आहे, त्या कारणासाठीच याचा विनियोग करणे बंधनकारक आहे. याबाबतची जबाबदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ, औरंगाबाद यांची राहिल.

२) सदर निधीतून केलेल्या खर्चाचे वेगळे लेखे महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाने ठेवणे आवश्यक आहे.

३) शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या सुचनांनुसार महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाने सर्व संबंधितांकडून वेळोवेळी अद्ययावत माहिती प्राप्त करून घेऊन संपूर्ण वर्षाकरीता आवश्यक निधीची गणना करून वितरणाचे संपूर्ण वर्षाचे स्वतंत्र विवरणपत्र तयार करणे आवश्यक आहे. ज्यायोगे विवरणपत्रानुसार सर्व संबंधितांना सदर निधी आवश्यकतेनुसार व त्वरित अदा करणे शक्य होईल. तसेच या सदर्भात महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाला शासनास, महालेखापाल कार्यालयास वेळोवेळी अचूक माहिती देणे शक्य होईल. तसेच निधीचा हिशोब परिपूर्ण राहिल.

४) सदर रक्कम अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे (BDS) उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. त्यामुळे सदर रक्कम अर्थसंकल्प वितरण प्रणालीद्वारे (BDS) काढून घेऊन ती तात्काळ संबंधितांना वितरित करावी. शासनाने वितरित केलेला निधी संबंधितांना विनाविलंब मिळेल याची दक्षता मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ यांनी घ्यावी व याबाबतची जबाबदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ यांची राहिल.

५) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई आणि महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर यांना तसेच शासनास किंवा शासनाने त्यासाठी प्राधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्यास लेखा परिक्षणाकरीता महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाची पुस्तके व लेखापाहणीचा अधिकार राहिल यासाठी महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळाने सर्वतोपरी सहकार्य द्यावे.

६) उपरोक्त लेखाशीषाखाली सन २०१९-२० मध्ये वितरित केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ यांनी शासनास सादर करावे.

७) सदर निधी वितरित करताना वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.१ एप्रिल, २०१९ मधील निर्देशांचे पालन करणे सर्व जिल्हा परिषदांना बंधनकारक आहे.

६. सदरचा खर्च “अल्पसंख्याक विकास विभाग, मागणी क्र. झेडई-१, २४०६ वनीकरण व वन्य जीवन ०४ वनीकरण व पर्यावरण विकास, १०१ राष्ट्रीय वनीकरण व पर्यावरण विकास कार्यक्रम, (००) (०१) शाश्वत विकास ध्येय (ध्येय १५ -जमिनीवरील सजीव) अंतर्गत वृक्ष लागवड आणि संगोपन (१०० % राज्य योजना) (कार्यक्रम) (२४०६ ए ३३६)” या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकून तो सन २०१९-२०२० या वर्षाकरीता उपलब्ध असलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा

७. तसेच वितरित निधीचा खर्चमेळ याबाबतची कार्यवाही मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ, औरंगाबाद यांनी पूर्ण करून खर्चाचा महालेखापालांकडे नोंदविलेल्या खर्चाशी मेळ घालावा व अहवाल शासनाकडे पाठवावा.

८. हा शासन निर्णय, शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक: अर्थसं- २०१९/प्रक्र.४४/अर्थ-३, दि.०१एप्रिल, २०१९ अन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे..

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०६२७१४३४२६३४१४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सं.छ.तडवी)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) महालेखापाल (लेखा परिक्षा) /लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई, (दोन प्रती)
- २) महालेखापाल (लेखा परिक्षा)/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर, (दोन प्रती)
- ३) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ४) अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प, नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

- ५) व्यवस्थापकीय संचालक, वन विकास महामंडळ, नागपूर.
- ६) वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण वृत्त, कोकण ठाणे, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर .
- ७) सर्व विभागीय आयुक्त,
- ८) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ, पनचक्की, औरंगाबाद
- ९) मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, औरंगाबाद,
- १०) कक्ष अधिकारी (का.७)/अर्थसंकल्प शाखा, अल्पसंख्याक विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) वित्त विभाग (का.अर्थसंकल्प-३/अर्थसंकल्प-१६)/व्यय-१५), मंत्रालय मुंबई.
- १२) अवर सचिव, फ-११, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय मुंबई.
- १३) निवडनस्ती/संग्रहार्थ/का.४